

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 567/2015-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. februára 2016 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Ľubomíra Dobríka v konaní o sťažnosti [REDACTED]

[REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Jozef Holičom, Lužická 7, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 244/2000 v období po podaní dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co 62/2012-1054 zo 17. októbra 2012, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED]
[REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 244/2000 v období po podaní dovolania proti

rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 7 Co 62/2012-1054 zo 17. októbra 2012 porušené boli.

2. [REDAKOVANÉ] finančné zadostučinenie ne priznáva.

3. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 331,12 € (slovom tristotridsaťjeden eur a dvanásť centov) na účet advokáta JUDr. Jozefa Holiča, Lužická 7, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 567/2015 z 18. novembra 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 244/2000 v období po podaní dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 62/2012-1054 zo 17. októbra 2012.

Aj keď sťažovateľ v petite sťažnosti priamo neuviedol, že namieta porušenie označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní iba v období po podaní dovolania proti rozsudku krajského súdu, z obsahu sťažnosti je vymedzená časť

napadnutého konania nepochybne zrejماً, a preto v tomto rozsahu prijal ústavný súd sťažnosť na ďalšie konanie.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol, že priebeh napadnutého konania začatého ešte v roku 1997 už vyhodnotil na základe sťažnosti sťažovateľa podanej 15. apríla 2007 ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 272/07 zo 6. marca 2008 ako konanie, v ktorom okresný súd svojím postupom porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom v súvislosti s uvedeným okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk a úhradu trov konania.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej poukázal na to, že jeho následné sťažnosti z 12. marca 2011 a 12. augusta 2013 namietajúce porušenie označených práv v napadnutom konaní ústavný súd svojimi uzneseniami sp. zn. IV. ÚS 119/2011 z 31. marca 2011 a sp. zn. I. ÚS 682/2013 z 13. novembra 2013 odmietol ako zjavne neopodstatnené, pričom sťažnosť z 12. augusta 2013 bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď napadnuté konanie už bolo právoplatne skončené (29. október 2012).

Sťažovateľ napokon v sťažnosti uviedol, že proti právoplatnému rozsudku krajského súdu podal ešte 20. novembra 2012 na okresnom súde dovolanie, ktoré okresný súd bez relevantných dôvodov nepredložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ani do podania sťažnosti ústavnému súdu (3. december 2014).

Keďže v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (3. december 2014) nebolo dovolanie podané 20. novembra 2012 proti rozsudku krajského súdu predložené najvyššiemu súdu na rozhodnutie, sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní vedenom okresným súdom v období po podaní predmetného dovolania. Zároveň sťažovateľ požaduje prikázať okresnému súdu konať v súvislosti s predložením dovolania najvyššiemu súdu bez zbytočných prietahov a priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a úhradu trov konania.

Okresný súd na základe výzvy ústavného súdu zaujal k sťažnosti stanovisko vo vyjadrení sp. zn. 1 Spr 513/2015 doručenom ústavnému súdu 11. januára 2016, v ktorom okrem iného uviedol:

«Mám za to, že sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná a navrhujem mu, aby svojim nálezhom sťažnosti nevyhovel. Sťažnosť je podaná účelovo v snahe, keď ústavný súd priznal zadosťučinenie odporcom, nech prizná aj mne, a v snahe „pomstiť sa“ sudcovi a súdu za to, že nevyhovel návrhu, nakoľko v prípade zistených zavinených priedahov, je povinný predseda súdu jednak náhradu vymáhať od sudcu a podať na sudcu disciplinárny návrh. Celý tento postup je kontrolovaný MS SR.

Osobitne poukazujem na skutočnosť, že uznesením Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 682/2013-12 zo dňa 13.11.2013, bolo rozhodnuté o sťažovateľom namietaných skutočnostiach do 16.8.2013, teda do podania sťažnosti na ústavný súd a preto v ďalšom konaní by Ústavný súd SR nemal dané obdobie preskúmať...

Osobitne chcem zdôrazniť, že o oslobodení od platenia súdnych poplatkov v konaní sp. zn. 14C/244/2000 rozhodol odvolací súd až pri rozhodovaní o odvolaní a bolo mu priznané na dobu v konaní sp. zn. 14C/244/2000.

Nakoľko odporca podal dovolanie, ktoré predpokladá právoplatné rozhodnutie veci, podľa judikatúry je potrebné v dovolaní predložiť aj nové plnomocenstvo, pretože sa nejedná o pôvodné ale nové konania, vyžadoval som aj ako sudca v danej veci, aby sťažovateľ ak nemôže zaplatiť súdny poplatok za podané dovolanie, aby podal žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov, preukázal majetkové pomery a pod.. Bez významu nemôžu ostať ani tvrdenia sťažovateľa vo vyjadrení z 30.6.2015 a skutočnosť, že sťažovateľ je účastníkom po celej SR niekoľkých sporov, dožaduje sa náhrad, majetku po privatizácii bývalého štátneho podniku, je mediálne známa osoba v médiách označovaná za „tunelára“ (napr. článok [REDACTED] z 9.7.2007 Tunelári [REDACTED] sú stále na slobode), teda majetková situácia sa môže zmeniť. Sám sťažovateľ operuje sumami cez 150.000.000.- Sk a predajmi lukratívneho majetku, ktoré si bežný účastník konania nedokáže ani predstaviť.

Napriek výzvam súdu, argumentáciám zo strany súdu, sťažovateľ tvrdošijne odmietal postup na ktorý bol súdom vyzvaný, aby uviedol, či podanie má byť považované aj za žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a ak áno, nech preloží potvrdenie o majetkových pomeroch, avšak jeho prístup viac pôsobil ako súboj so súdom, ktorý nevyhovel jeho žalobe ako konanie o predložení veci dovolaciemu súdu. Súd preto

dovolacie konanie zastavil. Osobitne mám za to, že dovolanie konanie nie je pokračovaním konania aj po právoplatnom skončení veci, ale sa jedná o nové konanie, osobitné konanie ktorých je uplatňovaný mimoriadny opravný prostriedok voči právoplatným rozhodnutiam. Napriek rozhodnutiu krajského súdu stále zastávam názor, že tak ako je potrebné predložiť osobitné plnomocenstvo na zastupovanie v dovolacom konaní, tak je potrebné rozhodnúť aj o prípadnom oslobodením od povinnosti zaplatiť súdny poplatok z podaného dovolania. Preto zastávam názor, že sťažovateľ si dĺžku konania zaviniť sám. Ak keby Ústavný súd SR nezdieľal môj názor o aplikácii rozhodnutia o oslobodení od SUP v dovolacom konaní, nič nebránilo sťažovateľovi aby rešpektoval pokyn súdu a predložil potvrdenie o majetkových pomeroch. Nejednalo sa o výzvu, na ktorú by bolo náročné odpovedať či výrazne zasahovala do práv sťažovateľa.

Pokiaľ sťažovateľ namieta aj dĺžku do predloženia veci dovolaciemu súdu, tak musím uviesť, že prvostupňový súd podľa zásad stanovených O.s.p. a najmä pokynmi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doručil dovolanie ostatným účastníkom na vyjadrenie a po uplynutí lehoty na vyjadrenie, doručil vyjadrenia dovolateľovi. Pri doručovaní následkom neprevzatia zásielky neznámym adresátom zisťoval pobyt účastníkov a opätovne doručoval zásielky. Následne zaslal spis na dovolací súdu. Zo strany Najvyššieho súdu SR bol však spis vrátený ako predčasne doručený, pretože z niektorých doručení účastníkov, ktorý si zásielky v odbernej lehote neprevzali, nevyplývalo, že by sa adresát v mieste doručenia zdržiaval a doručenie bolo tým neúčinné a to aj vo vzťahu k doručovaniu rozsudku. Prvostupňový súd, hoci nemá možnosť ovplyvniť zápisy a predtlač na doručenkách, teda slovné vyjadrenie fikcie, ani nemá možnosť nútiť doručovateľa, aby skúmal či sa daná osoba na mieste doručovania zdržiava, vykonal pokyny uložené Najvyšším súdom SR a v súčinnosti s políciou tieto nedostatky odstraňoval. Osobitne si dovoľujem poukázať na to, že z procesných predpisov nevyplýva povinnosť prvostupňového súdu vykonávať všetky úkony spojené s dovolacím konaním a nič nebránilo dovolaciemu súdu, aby takéto zistenia vykonal sám. Rovnako vo vzťahu k doručovaniu, súd musel postupovať podľa ustanovení O.s.p. o doručovaní a pokyny NS SR o náhradnom doručovaní možno rešpektovať len na príkaz v určitom konaní, ináč by boli ustanovenia procesných predpisov obsolétne a doručovanie by bolo možné len prostredníctvom Polície SR, čím by pri nápade vecí na prvostupňové súdu bolo znemožnená iná jej činnosť. Pokiaľ v období od 14.1.2014 do 7.11.2014 nie sú uvádzané úkony, tak to neznamená nečinnosť súdu, súd v tomto období

doručoval na vyjadrenie dovolanie, vyjadrenia a pri nedoručených zásielkach náhradným doručovaním vykonával šetrenie pobytu a opätovné doručenia. Nakoľko zásielka je vrátená ako neprevzatá cca mesiac po odoslaní, súd má možnosť nové skutočnosti zistiť až po jej vrátení, rovnako vždy musí poskytnúť lehotu iným osobám na vyjadrenie o vedomosti pobytu účastníka, niekedy skúmať pobyt aj u rodinných príslušníkov...

Mám za to, že Okresný súd Žilina nezasiahol do práv sťažovateľa a nedopustil sa neodôvodnených prietáhov v konaní, naviac vo veci bolo právoplatne rozhodnuté a neistota účastníka tým odpadla, dovolacie konanie nie je konaním pred prvostupňovým súdom, ale prvostupňový súd len vykonáva niektoré úkony pre dovolacie konania, napr. odstraňuje vady návrhu podľa § 241 ods. 4 O.s.p. analogicky podľa § 209 O.s.p.. teda Okresný súd Žilina nemôže byť pasívne legitimovaný a porušiť práva sťažovateľa ale sťažnosť mal smerovať voči Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, pred ktorým sa vedie dovolacie konanie (obdobne ako sťažnosť smeruje voči okresnému súdu pre prietahy v dedičských veciach, v ktorých koná súdny komisár).»

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ zaujal stanovisko podaním z 25. januára 2016 doplneným podaním z 1. februára 2016, v ktorých okrem iného uviedol:

«Vyšší súdny úradník uznesením č. k. 14C 244/2000-1018 dňa 18.01.2012 rozhodol tak, že nepriznáva navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Následne sudca odvolaniu nevyhovel a spis dňa 27.02.2012 predložil Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie.

Odvolací Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 7 Co 63/2012-1060 z 17.10.2012 doručeného dňa 29.10.2012 takto rozhodol: „Uznesenie okresného súdu mení tak, že navrhovateľovi priznáva oslobodenie od súdnych poplatkov.“!

Sudca [REDAKOVANÉ] odmietnutím priznania oslobodenia od súdnych poplatkov „natiahal“ vec o viac ako 8 mesiacov!...

Nechceme bod po bode skúmať, či úkon urobený sudcom [REDAKOVANÉ] bol urobený „štandardne“ (v 6 mesačnej lehote) ešte v lehote považovanej za primeranú.

Vo veci kde koná o návrhu (žalobe) z minulého „storočia či tisícročia“ a kde vo veci už konal ÚS SR a to v konaniach č. III. ÚS 272/07, č. IV. ÚS 119/2011 a č. I. ÚS 682/2013, je treba podstatne kritickejšie hodnotiť, napríklad odmietnutie oslobodenia od súdnych poplatkov, alebo skúmať lehoty medzi jednotlivými úkonmi.

Rozhodnutie uznesením vyššieho súdneho úradníka a konanie sudcu zavinilo prieťah viac ako 8 mesiacov(?).

Keď súd po skončení odvolacieho konania „opäť“ skúma, či u sťažovateľa (dovolateľa) vo veku viac ako 73,5 roka sa zmenili dôvody pre oslobodenie od platenia súdneho poplatku za dovolanie, nejde o nič iné, než o prieťah.

Je podstatný a materiálne zaujímavý rozdiel keď sudca nekonal vo veci viac ako 8 mesiacov a k rovnako dlhému prieťahu je sudca presvedčený, že sťažovateľ účelovo „žiada oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku“. Je rozdiel, keď sudca hodnotí podanie účastníka, že bolo podané z „pomsty“ a je podstatný rozdiel keď sudca rozhoduje vo veci, ktorá bola 3 x na ÚS SR. Keď už ÚS SR priznal prieťah a keď prikázal vo veci konať bez prieťahov (nález č. II. ÚS 272/07- 40) musel sa sudca cítiť byť viazaným týmto NÁLEZOM ÚS SR, a dvomi rozhodnutiami sťažnosť odmietol. Nemožno akceptovať neuvážené a vec preťahujúce úkony, ktoré navyše sú motivované, takpovediac neoficiálnymi informáciami naivne vysvetľujúcimi účelovosť a pomstu za nezákonnosť a nespravodlivosť.

Prieťah 8 mesiacov u iných vecí sa dá „akosi“ tolerovať, pokiaľ vec nie je skončená v lehote 17 rokov a pokiaľ by nebolo prikázané konať bez prieťahov!»

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu súdneho spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 14 C 244/2000 ústavný súd zistil, že priebeh napadnutého konania od podania dovolania (22. november 2012) proti rozsudku krajského súdu zo 17. októbra 2012 bol takýto:

19. jún 2013	- okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie,
4. júl 2013	- sťažovateľ okresnému súdu oznámil, že podľa jeho názoru sa oslobodenie od súdnych poplatkov priznané mu uznesením

- odvolacieho súdu č. k. 7 Co 63/2012-1060 vzťahuje aj na dovolacie konanie,
9. júl 2013 - okresný súd vyzval sťažovateľa, aby zdokladoval svoje majetkové pomery vyplnením tlačiva,
20. júl 2013 - sťažovateľ podaním okresnému súdu oznámil, že zotrváva na svojom stanovisku, podľa ktorého je oslobodený od súdnych poplatkov aj v dovolacom konaní,
22. august 2013 - okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil,
6. september 2013 - okresnému súdu bolo doručené odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 22. augusta 2013,
11. október 2013 - okresný súd predložil krajskému súdu súdny spis spolu s odvolaním na rozhodnutie,
10. december 2013 - okresnému súdu bolo doručené uznesenie krajského súdu sp. zn. 8 Co 491/2013 z 28. októbra 2013, ktorým bolo napadnuté uznesenie okresného súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie,
14. január 2014 - okresný súd uznesením sťažovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku za dovolanie priznal,
22. december 2014 - okresný súd predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) súdny spis na rozhodnutie o dovolaní,
21. apríl 2015 - najvyšší súd prípisom vrátil okresnému súdu súdny spis bez vydania rozhodnutia o dovolaní z dôvodu procesných nedostatkov, ktoré je potrebné odstrániť a až následne opätovne súdny spis predložiť na rozhodnutie o dovolaní,
13. august 2015 - po odstránení procesných nedostatkov okresný súd opätovne predložil súdny spis najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou okrem iného domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namieta porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že toto kritérium je z pohľadu posúdenia priet'ahov v danom štádiu napadnutého konania úplne bezvýznamné, pretože predmetom posudzovania je vyhodnotenie postupu okresného súdu iba po podaní dovolania (22. november 2012) proti rozsudku krajského súdu č. k. 7 Co 62/2012-1054 zo 17. októbra 2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 29. októbra 2012, až do predloženia súdneho spisu na rozhodnutie najvyššiemu súdu, ktoré bolo realizované 13. augusta 2015.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov, bolo správanie sťažovateľa vo vymedzenom štádiu napadnutého konania. Sťažovateľ nesprávne reagoval na výzvu okresného súdu z 19. júna 2013 na zaplatenie súdneho poplatku za ním podané dovolanie konštatovaním, že bol oslobodený od povinnosti uhradiť súdny poplatok v napadnutom konaní vrátane poplatku za dovolanie, a to uznesením krajského súdu č. k. 7 Co 63/2012-1060 zo 17. októbra 2012. Uvedené konštatovanie o oslobodení od súdneho poplatku za podané dovolanie však z predmetného

uznesenia nevyplýva. Napriek tomu vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd nepovažoval za relevantné pripísať túto skutočnosť na ťarchu sťažovateľa, najmä berúc do úvahy, že sťažovateľ po posúdení veci krajským súdom bol napokon od súdnych poplatkov aj v dovolacom konaní oslobodený, ale až uznesením okresného súdu zo 14. januára 2014, ktoré rešpektovalo právny názor krajského súdu.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv, bol postup okresného súdu vo vymedzenom štádiu napadnutého konania.

Ústavný súd už poukázal na to, že vo svojom náleze sp. zn. II. ÚS 272/07 zo 6. marca 2008 konštatoval, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 244/2000 svojím postupom porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk. Ďalej je potrebné poukázať aj na to, že sťažnosti sťažovateľa z 12. marca 2011 a 12. augusta 2013 namietajúce postup okresného súdu v ďalšej časti napadnutého konania ústavný súd svojimi uzneseniami sp. zn. IV. ÚS 119/2011 z 31. marca 2011 a sp. zn. I. ÚS 682/2013 z 13. novembra 2013 odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pričom sťažnosť z 12. augusta 2013 sťažovateľ na ústavnom súde uplatnil až 16. augusta 2013 v čase, keď predmetné konanie už bolo právoplatne skončené (29. október 2012).

Ako už bolo konštatované, ústavný súd napadnuté konanie z hľadiska možnosti porušenia označených práv posudzoval iba v časti od podania dovolania (22. november 2012) proti rozsudku krajského súdu zo 17. októbra 2012 až do 13. augusta 2015, kedy okresný súd predložil vec na prejednanie a rozhodnutie najvyššiemu súdu.

Ústavný súd je toho názoru, že už samotná skutočnosť, že okresný súd dovolanie podané sťažovateľom 22. novembra 2012 proti rozsudku krajského súdu zo 17. októbra 2012 predložil najvyššiemu súdu až takmer po troch rokoch (13. august 2015), signalizuje, že došlo k porušeniu v sťažnosti označených práv sťažovateľa. Ako už bolo uvedené, okresný súd pri posudzovaní veci v súvislosti s oslobodením sťažovateľa od súdnych poplatkov za podané dovolanie pochybil, keď až na základe uznesenia krajského súdu

sp. zn. 8 Co 491/2013 z 28. októbra 2013 bolo zrušené jeho uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia č. k. 8 Co 491/2013-1136 z 28. októbra 2013 okrem iného uviedol:

„Odvolací súd v prvom rade poznamenáva, že odkaz prvostupňového súdu na rozhodnutie R 55/2008 považuje za nenáležitý, nakoľko v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR pod č. 55/2008 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 4So 12/2008 zo dňa 29.05.2008) riešilo otázku, či pojmovým znakom ust. § 138 ods. 3 v nadväznosti na § 30 O. s. p. je/nie je skutkovo a právne nenáročný spor. V označenom konaní išlo o to, že krajský súd, ako súd prvostupňový, nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie obhajcu z radov advokátov z dôvodu, že z obsahu návrhu, napadnutého rozsudku i administratívneho dávkového spisu odporcu nič nenasvedčovalo tomu, že by išlo o taký skutkovo a právne náročný spor, pri ktorom by navrhovateľ bol odkázaný na právnu pomoc súdom ustanoveného advokáta. Odvolací súd v tomto smere ďalej poznamenáva, že pokiaľ prvostupňový súd neuviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia (okrem odkazu na rozhodnutie R 55/2008) ďalšie právne úvahy, na základe ktorých dospel k záveru, že navrhovateľovi priznané oslobodenie od súdnych poplatkov uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 7Co/63/2012-1060 zo dňa 17.10.2012 sa nevzťahuje i na dovolacie konanie, odôvodnenie napadnutého uznesenia nezodpovedá kritériám uvedeným vust. § 169 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 a § 157 ods. 2 O. s. p.

Odvolací súd ďalej uvádza, že za situácie, keď navrhovateľ v podaní zo dňa 04.07.2013 (č. l. 1119 spisu) doplnenom dňa 12.07.2013 uviedol skutočnosti, ktoré podľa obsahu možno považovať za žiadosť na oslobodenie od súdneho poplatku z dovolania (ktoré podanie tak nakoniec posúdil i prvostupňový súd - č. l. 1121 spisu), okresný súd mal najskôr rozhodnúť o tom, či sa navrhovateľovi priznáva alebo nepriznáva oslobodenie od súdneho poplatku za podané dovolanie. Pred rozhodnutím o návrhu na oslobodenie od súdneho poplatku nemôže prvostupňový súd vydať uznesenie pre nezaplatenie súdneho poplatku, ani predložiť vec na rozhodnutie o podanom odvolaní (podobne Výber rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SR V 6/1976, resp. rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.07.2002, sp. zn. 4Cdo/61/2001).“

Až následným uznesením zo 14. januára 2014 okresný súd sťažovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku za dovolanie priznal.

O nesprávnom a nehospodárnom postupe okresného súdu vo vymedzenom období svedčí aj to, že súdny spis bol najvyššiemu súdu predložený predčasne 22. decembra 2014, keď najvyšší súd prípisom z 21. apríla 2015 súdny spis pre procesné pochybenie okresnému súdu vrátil na odstránenie nedostatkov pri doručovaní, pričom najvyšší súd v uvedenom prípise okrem iného uviedol:

„Vykonaným šetrením v súdnom spise dovolací súd zistil, že súd prvého stupňa pri doručovaní písomností nesprávne použil fikciu doručenia podľa § 47 ods. 2 O.s.p. Týka sa to predovšetkým doručovania rozhodnutia odvolacieho súdu (č.l. 1054) vo vzťahu k žalovanej 5/, dovolania (č. l. 1103) vo vzťahu k žalovanej 5/ a vyjadrenia k dovolaniu (č.l. 1144) vo vzťahu k žalovanému 3/, ktoré vzhľadom k tomuto nedostatku neboli doručené účinne.

Fikciu doručenia podľa § 47 ods. 2 O.s.p. možno pri doručovaní zásielok aplikovať len vtedy, ak sú splnené zákonné podmienky pre jej použitie, medzi ktoré patrí aj osvedčenie skutočnosti, že adresát písomnosti sa v mieste doručenia zdržuje. Treba však zdôrazniť, že pokiaľ doručienka neobsahuje údaj o tom, že sa adresát v mieste doručenia v čase jej doručovania zdržoval, nie je osvedčené, že táto podmienka bola splnená. Je potom povinnosťou súdu vykonať šetrenia na jej preukázanie, čo však v uvedených prípadoch súd neurobil.

Úlohou súdu prvého stupňa vzhľadom na uvedené bude prešetriť pobyt žalovaného 3/ a žalovanej 5/ a zisťovať, či sa títo v čase doručovania zásielok (č.l. 1076, 1143, 1153) v mieste doručenia zdržiavali, prípadne doručiť im predmetné zásielky opätovne.

Až po vykonaní úkonov v naznačenom smere vec predložte Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o dovolaní.“

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v časti napadnutého konania od podania dovolania proti rozsudku krajského súdu zo 17. októbra 2012 až do predloženia veci na rozhodnutie najvyššiemu súdu (13. august 2015) došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva

sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Ústavný súd aj napriek tomuto záveru neprikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov, vzhľadom na to, že k porušovaniu označených práv v čase rozhodovania o sťažnosti ústavným súdom už nedochádza, pretože súdny spis okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 244/2000 spolu s dovolaním podaným proti rozsudku krajského súdu č. k. 7 Co 62/2012-1054 zo 17. októbra 2012 bol po vykonaní všetkých potrebných procesných úkonov okresným súdom predložený na rozhodnutie najvyššiemu súdu 13. augusta 2015.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho označené práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €.

Ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa za ich dostatočnú ochranu a finančné zadosťučinenie ako peňažnú protihodnotu utrpenej nemajetkovej ujmy vzhľadom na uvedené sťažovateľovi nepriznal.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o jeho sťažnosti advokátom JUDr. Jozefom Holičom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 €.

Ústavný súd zistil, že uplatnená suma trov konania za dva úkony právnej služby vrátane režijného paušálu a DPH v sume 331,12 € nepresahuje sumu vypočítanú ústavným súdom podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a neodporuje tejto vyhláške. Ústavný súd preto priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v sume uplatnenej jeho právnym zástupcom.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2016